

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularının Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Doç.Dr. Abdülatif ŞENER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 09.06.2004

Emin ŞİRİN
İstanbul MİLLETVEKİLİ

T.B.M.M. Yolsuzlukları Ve Hukuksal Nedenlerini Araştırma Komisyonu'nun çalışmaları çerçevesinde tespit edildiği üzere, İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2001/201 E sayılı dava dosyası ile ilgili olarak aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

- Şişli 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin, 1999/1099E sayılı dosyası ile İngiltere yetkili adli makamına başvurulmuş ve Bankanın muhtelif tarihlerde satın aldığı toplam 287.7 milyon USD tutarındaki Amerikan Hazinesi Tahvilleri vasıtasıyla Nergis Grubu'nun Muhtelif firmalarına kredi temin etmiş olduğu ve banka tarafından alınan tahvillerin kaynağı üzerinde yapılan araştırmada söz konusu tutarın Nergis Grubu firmalarının İngiltere ve İsviçre'de mukim bazı kuruluşlardan sağladığı işletme kredilerinin oluşturduğunun tespit edildiği belirtilmiştir.

Interbank tarafından satın alınan toplam 287 milyon USD'lik ABD hazine bonolarına dayalı kredi ve swap işlemi yapılıyor. Bu işlem Lehman Brothers ve BVI'daki Emberton Trading ve Interbank tarafından gerçekleştiriliyor. Bununla, bankaya hakim hissedarın banka öz kaynaklarının %25'den fazlasını kredi olarak kullanamaması maddesini delmek için paranın BVI üzerinden geçerek başka şirketlere ve şahıslara geçmesini hedefliyor.

Bu durum banka hortumunun yurtdışı bağlantısı, yapılan tüm yolsuzlukların uluslararası ayağıdır.

- Elde edilen bilgi ve belgelere göre; ABD Federal Deposit Insurance Corporation'un Kasım 4,1998 tarihli FDIC yetkili müdürü Mark S. Schmidt tarafından T.C. Merkez Bankası'na hitaben yazılan yazıda Interbank hakim hissedarının Newyork'ta uluslararası banka kurma talebi olduğu, bu talebi değerlendirmek için banka hakim hissedarı, Interbank, Etibank ve bankacılıkla ilgili diğer çalışmaları hakkında bilgi istenmiş ve dahası, T.C Merkez Bankası'nın gözetim yetkisi bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Ayrıca, 7 Nisan 1997 tarihli yazılarında da, Merkez Bankası'ndan, yukarıda bahsedilen konular ile ilgili bilgi istenmiştir.

Buna karşın, Interbank o dönemde Merkez Bankası'nın gözetim ve Denetiminde ve Bankalar Yasası 64 kapsamında olduğu halde, T.C Merkez Bankası 11 Haziran 1998 ve B.02.2.TCM.0.07.00.01-12 sayılı ve o dönem Merkez Bankası yetkilileri Sayın

Aydın Esen ve Sayın İ. Hakkı Arslan'ın imzasını taşıyan yazıyla, İnterbank hakkında olumlu bir tablo çizilmiştir. Buna göre,

İnterbank'ın, o dönemde Merkez Bankası'nın gözetim ve denetiminde olduğu ve BK 64 kapsamında olduğu ve içinin o tarihte boşaltıldığı murakıp raporları ve yurtdışı istinabeler neticesinde elde edilmiş olan bilgi ve belgelerle sabit durumda iken,

1. Bu işlemin gerçekleştirilmesine neden izin verilmiştir? Ve ilgileri hakkında dava açılmış mıdır? Açılmadıysa neden açılmamıştır ve açılması düşünülmekte midir?
 2. Bu olumlu yazıya karşısında, Hazine müsteşarlığı Banka ve Kambiyo Genel Müdürü Sayın Adnan Yaylacı neden herhangi bir işlem yapmamış ve bu yazıya hitaben bir cevap vermemiştir?
 3. Bu olumlu yazıya rağmen, ABD Üst Kurulu FDIC (Federal Mevduat Sigortası Kurumu), neden bu talebi olumlu karşılamamıştır? (EK-4) Bu konuya ilişkin olarak da, ilgili belgeler hakkında ve konu hakkında araştırma yapılması ve tarafıma bilgi verilmesini saygılarımla arz ederim.
- İngiltere'de ilk kez bir Türk mahkemesi aracılığıyla, Türkiye İngiltere arasındaki 18.03.1968 tarihli "Cezai Meselelerde Adli Yardımlaşma Anlaşması" çerçevesinde, 25.01.2001 tarihinde bir "cross examination" yani bir çapraz sorgulama gerçekleştirilmiştir. Ve bu sorgulama sırasında; ABD hazine bonolarına ilişkin olarak, İngiltere Sulh Hakimi huzurunda, Lehman Brothers şirketinin yetkililerinin ifadeleri alınmış ve bu yargılama sırasında, bu işlemi yapan tanıklardan Lehman Brothers yetkilisi Uzay Kozak'ın İnterbank'ın bu tür işlemlere bakan biriminde daha önce çalıştığı belgelenmiştir. Bu durum göstermektedir ki, ilgili olayda organize bir işbirliği söz konusudur.
- İngiltere'deki duruşma sırasında, yurt dışına transferi gerçekleştirilen 287 milyon USD tutarındaki işlemi Lehman Brothers adına yapan Uzay Kozak'ın İnterbank'ın bu tür birimlerinde çalıştığı belgelenmiş olduğuna göre,
4. İlgili kişinin hakkında soruşturma açılmış mıdır? Eğer açılmadıysa, açılması düşünülmekte midir?
- Bununla birlikte, duruşmada ibraz edilen belgelerde paraların transferi olarak kurulduğu anlaşılan Emberton Trading'in, işlemin yapılmasını teminen Avrupa Birliği şirketi olduğu beyan edilmiş ve bu işlemi yapmadan yalnızca 15 gün önce kurulduğu da bu duruşma sırasında ortaya çıkmıştır. **Avrupa Birliği şirketi olarak gösterilmesi, olayın sahtecilik boyutunun açık ispatı olmaktadır.**

Paraların hortumlanması, transferi için **British Virgin Island'da kurulan ve** kutu şirket olarak kullanılan Emberton Trading Ltd Şirketi'nin işlemin yapılmasından 15 gün öncesinde kurulduğu belgeli olarak ortaya çıkmış olduğuna göre,

5. Bu işlemin Uluslararası Bankacılık suçu teşkil edip etmediği anlaşılmış mıdır? Ve bu konu hakkında gerekli işlem yapılmış mıdır? Yapılmadıysa neden yapılmamıştır ve yapılması düşünülmekte midir?

Yine Mc. Gowan, bu tür işlemlerin kendi tecrübesine göre şirketler tarafından her zaman kullanılan bir yol olduğunu belirtiyor. Bu diğer bankalarda da aynı yöntemin geçerli olduğunu anlatıyor. Mc. Gowan, Emberton'un SFA üyesi olup olmadığını bilmediğini ve Emberton'un neden Avrupa Birliği şirketi olarak işaretlendiğini bilmediğini söylüyor.

Lehman Brothers yetkilileri Mc. Gowan ve Uzak Kozak, olayımızdaki para transferi, hortumlama işlemi ile ilgili yöntemin diğer bankalarda da aynen uygulandığını söylemektedirler. Bu beyan Türkiye'deki banka hortumlama olayının DNA'sını ortaya çıkarır niteliktedir. Ve bu Türkiye için son derece önemlidir. Bu durumda,

6. Bakanlığınızca herhangi bir araştırma ve soruşturma yapılmış mıdır? Yapılmadıysa neden yapılmamıştır ve yapılması düşünülmekte midir?

- İngiliz Mahkemesi altında yetkisi olmadığı halde, Şişli Asliye Ceza Mahkemesi'nin isteği üzerine ve istinabe yoluyla yukarıda belirtilen duruşmayı yaptığı halde, ekli Hürriyet Gazetesi'nin 30.01.2001 tarihli haberine göre ve dosya içeriğine göre Lehman Brothers Ltd. Şirketi'nin isteği üzerine duruşma tutanaklarına yayın yasağı konulmuş ve gizlilik kararı alınmıştır. Bu durum karşısında,

7. Lehman Brothers'ın uluslararası prestijini korumak amacıyla alınan bu karar ve yapılan işlemler Hazine'yi zarara sokucu işlemler olması nedeniyle soruşturulmuş mudur?

8. Hazine'nin bu açık zararı karşısında, bu zararın tahmini için Hazine ya da ilgili kurum ve kuruluşlara, Lehman Brothers aleyhine takipte bulunulması herhangi bir şekilde tavsiye edilmiş midir? Ve bu zararın tazmini için dava açılmış mıdır? Eğer açılmadıysa neden açılmamıştır?

- 1999 yılından itibaren, bankaların hortumlanması ardından bakanlığınızca yapılan çalışmalar çerçevesinde Bankalar Yeminli Murakıpları'nın 08.09.2000 tarih ve M-10/53 sayılı Raporu'nda, olaylar derinliğince incelenmiş ve alınacak tedbirlere ilişkin geniş bir rapor verilmiştir. Buna göre,

9. Devletin konuyu en yalın takip eden birimlerince hazırlanan ve hortumlama tedbirlerini içeren bu rapor neden dikkate alınmamıştır. Dikkate alınması düşünülmekte midir?